

Geen melkkoeien, maar notenbomen in de wei

Nico Vandervelpen koos in 2011 voor een potstal en installeerde een robot. Door uierproblemen verving hij de potstal in 2019 door ligboxen. De robot houdt intussen de koeien uit de wei. Op de huiskavel zijn nu notenbomen geplant, waarvan de noten over enkele jaren in de ijshoevewinkel verkocht zullen worden.

TEKST JEROM ROZENDAAL

Het kost de nodige telefoontjes om een afspraak te maken met melkveehouder Nico Vandervelpen. In het heuvelachtige Hageland combineert hij in het dorpje Bekkevoort melkveehouderij en akkerbouw, terwijl zijn vrouw Ann Distelmans een goedlopende ijshoevewinkel runt. 'In het voorjaar is het extreem druk met het landwerk en daarbij zijn we ook bezig met het verwijderen van asbestdaken', verontschuldigt de boer zich. Vandervelpen stapte vijftien jaar geleden in het bedrijf, nadat zijn vader plotseling was overleden. Vooral in het voorjaar zijn de akkerbouw- en melkveeactiviteiten soms moeilijk te combineren. Dit was ook de reden om in 2011, bij de nieuwbouw van een stal, te kiezen voor een robot. 'Het is niet eens zo dat de robot veel tijd bespaart, maar je kunt je tijd wel flexibel indelen', legt hij uit. Zo vielen vroeger het melken en het moment om gewassen te bespuiten met gewasbeschermingsmiddelen samen. Nu kan hij het melken van de koeien aan de robot overlaten en

andere klussen, zoals het selecteren van attentiekoeien, naar eigen gerief inplannen.

Uierproblemen in potstal

Bij de bouw van een nieuwe stal in 2011 koos de ondernemer weer voor een potstal. 'Bij het vooronderzoek in aanloop naar de nieuwbouw ben ik op een aantal bedrijven geweest met ligboxen en daar hadden de koeien veel last van dikke hakken. Daar hadden wij nog nooit last van gehad', verklaart hij de keuze.

Kort na de nieuwbouw kwamen plotseling echter nieuwe gezondheidsklachten aan het licht. 'We hadden ineens veel last van uierproblemen', vertelt de Vlaams-Brabander, die dit wijt aan de betonnen ondergrond. Waar de vorige potstal een bodem van zand had, waar de urine in opgenomen werd, kende de nieuwe stal een betonnen ondergrond. Daardoor liep de urine niet weg en ontstond er sneller broei. Het was een paar jaar later aanleiding

BEDRIJFSPROFIEL

Bekkevoort

eigenaren	Nico Vandervelpen (35) en Ann Distelmans (33)
plaats	Bekkevoort
aantal koeien	65
aantal stuks jongvee	65
rollend jaargemiddelde	9000 kg, 4,38% vet en 3,62% eiwit
grondgebruik	50 ha voor vee (gras, snijmais en korrelmais) en 50 ha akkerbouwgewassen (aardappels, wintertarwe, wintergerst, suikerbieten, blauwe bessen, enkele beheerovereenkomsten)

om ligboxen te installeren. Met 81 ligplaatsen hebben de 65 melkkoeien nu veel ruimte. Ook in het geval van de robot pakte de investering niet gelijk uit zoals gepland. 'Voordien hielden we de melkkoeien vanaf het voorjaar in de weide, maar dat bleek niet goed te combineren met de robot', zegt de melkveehouder, die suggereert dat de locatie van de robot misschien niet helemaal goed gekozen was. De robot bevindt zich tegenover de uitgang, aan de andere kant van de stal. 'Als er al een aantal koeien na het melken naar buiten ging, stond de rest te loeien dat ze wilden volgen. Het was een chaos en het melken was tijdrovend.'

Weidegang ten einde

Nadat de melkveehouder verschillende opties had uitgeprobeerd, waaronder twee uur beweiding per dag, houdt hij al enkele jaren de melkkoeien binnen. Mogelijk dat dit een positieve invloed heeft op de melkproductie, aldus de melkveehouder. Hij hoopt vooral op een stabilisering. 'Door de nieuwbouw en de gevolgen voor de gezondheid en melkgift is de productie in een golfbeweging gegaan. Nu zien we toch wel meer stabiliteit.'

Met een productie van 9.000 liter scoort Vandervelpen niet heel hoog voor een robotmelker. 'Met deze genetica zou je wel wat meer melk uit de koeien kunnen halen', beaamt hij. Het opvoeren van de melkgift vergt volgens hem een andere bedrijfsaanpak en zou het karakter van zijn werk sterk veranderen. 'Melkveebedrijven met een melkproductie van 12.000 liter zijn soms jaloersmakend. Maar deze boeren zijn dag en nacht met elk facet van de melkveehouderij bezig en kunnen zo op het scherp van de snede werken.'

Dat wil de veehouder niet. 'Wij hebben er nog een grote akkerbouwtaak bij en dat maakt het werk gevarieerd. Dat vind ik leuk. Vooral in het voorjaar is het erg druk met landwerk en gaat er wel eens minder aandacht naar de melkveehouderij. Dan wordt het vierwekelijks voetbad bijvoorbeeld wel eens overgeslagen of ontglippen attentie-koeien aan de aandacht. Dat kun je je niet permitteren als je koeien op hun tenen lopen.'

Geplette tarwe

Het bedrijf kent een afkalfleeftijd van 27 maanden en een tussenkalftijd van 410 dagen. Door niet het uiterste van

De koeien blijven jaarrond op stal; het jongvee krijgt wel weidegang

▲
*In het
 heuvelachtige
 Hageland
 combineert
 Vandervelpen
 melkveehouderij
 en akkerbouw*

de holsteindieren te vragen, liggen de dierenartskosten laag, meent Vandervelpen. Met uitzondering van mortel- laro heeft het bedrijf geen structurele gezondheidsklach- ten. De melkkoeien gaan gemiddeld drie lactaties mee. De akkerbouwactiviteiten zijn ook in het rantsoen terug te zien. Waar de melkkoeien mais (22 kg), gras (12 kg), perspulp (10 kg) en krachtvoer krijgen, heeft het jongvee geplette tarwe van eigen veld op het menu staan. ‘Vroeger was hier een plaatselijke molen en werd tarwe in brok verwerkt voor de melkkoeien. Nadat de molen is overge- nomen door een grote veevoederfabrikant, is dit gestopt’, zegt de veehouder, die sindsdien meer eiwit haalt uit grasklaver dat hij zaait op drogere percelen.

Bietenpulp voor suikerbieten

Op droge percelen is het volgens hem makkelijker om klaver in het gras te houden, waarbij het gras op nattere velden domineert en de klaver verdrukt. Dat inzicht ver- wierf hij onder andere bij proeven die hij met grasklaver draaide in het kader van de VLM-beheerovereenkomsten. Dit jaar teelt hij onder andere vogelvoedselgewassen als zomertarwe en zomergerst op de gecontracteerde perce- len en heeft hij ook gras- en bloemenstroken aangelegd. ‘Niet alleen creëren deze biodiversiteit, ze gaan ook erosie van de (heuvel)grond tegen en voorkomen eventueel uit- lopen van nutriënten naar beken.’

De perspulp verkrijgt de melkveehouder bij de lokale Tiense Suikerraffinaderij, waaraan hij suikerbieten levert. Doordat hij bieten verkoopt aan de suikerfabriek, krijgt hij een kleine korting op de pulp. ‘De pulp kost nog steeds bijna net zoveel als ik krijg voor de suikerbieten, maar het is makkelijk om vaste afspraken te maken en de pulp in te werken in de kuil.’

De schoolbezoeken
 dragen bij aan
 het verbeteren
 van het imago
 van de landbouw

Zelf voederbieten telen is geen optie. ‘Op Limburgse zand- gronden valt de grond makkelijk van de bieten af. Wij hebben hier leem-zandgrond en om het leem van de bie- ten te verwijderen moet je al professionele reinigingsin- stallaties aanleggen. Dat is het niet waard.’

Ijsverkoop en boerderijbezoeken

Waar Vandervelpen – die in het weekend tijdens druktes door zijn broer geholpen wordt – verantwoordelijk is voor de melkveehouderij en akkerbouw, managet zijn vrouw de ijsverkoop en rondleidingen. Tien jaar geleden heeft Ann Distelmans na haar afstuderen de ijshoeve opgestart en elk jaar groeien deze activiteiten verder. Opvallend is de bijdrage van de elektrische fiets in het succes. ‘We zien tegenwoordig veel meer fietsers langskomen. Vroeger schrikten de heuveltjes in de omgeving af, maar met een elektrische fiets heb je daar geen last van’, zegt Ann. Op een maandag eind juni, als Veeeteelt het bedrijf be- zoekt, is de ijswinkel gesloten. Toch krielt het er van de mensen. Een gepensioneerde leraar leidt een klas basis- schoolkinderen rond op de boerderij, terwijl achter op het bedrijf op de huiskavel middelbare scholieren tussen de koeien boerengolf spelen. Andere schoolkinderen staan voor een maiskavel waarop een doolhof is uitgezet. ‘Die schoolbezoeken zijn enerzijds om naamsbekendheid voor de ijshoeve op te bouwen’, verklaart de melkveehou- der, die het aantal bezoekende scholieren op 1500 per jaar schat. ‘Daar zitten altijd wel kinderen bij die later met hun ouders terugkomen.’ Anderzijds draagt het volgens hem ook bij aan het imago van de landbouw. In dat kader is hij dit jaar ook begonnen met agroforestry en heeft hij op 4 hectare grond (huiskavel) hazelaars en walnoten gepoot. Alhoewel de bomen vrijwillig gepoot zijn, denkt hij dat dit in de toekomst wel eens een verplichting zou kunnen worden. ‘We zijn grootgebruikers van de open ruimte en de maatschappij verwacht steeds meer dat wij dit soort initiatieven nemen.’

Totdat de bomen volgroeid zijn en in productie komen – en ook na die tijd – kan het jongvee op de velden blijven grazen tussen de bomen. In de eerste jaren zijn de bomen nog omheind met schrikdraad. ‘We hebben speciaal voor walnoten gekozen. Die komen laat in het blad, waardoor we nog twee sneden gras kunnen halen zonder kwaliteits- verlies, doordat bladeren de groei van het gras remmen.’ Volgens hem past agroforestry ook perfect in het brede bedrijfsplaatje van de ijshoeve en de melkveehouderij. ‘Vanaf tien jaar zullen de bomen noten geven die wij in de boerderijhoeve kunnen verkopen en daarnaast creëert het natuurlijk ook beleving voor de bezoekers’, besluit de melkveehouder, die na het interview op een drafje naar de melkveestal loopt. |